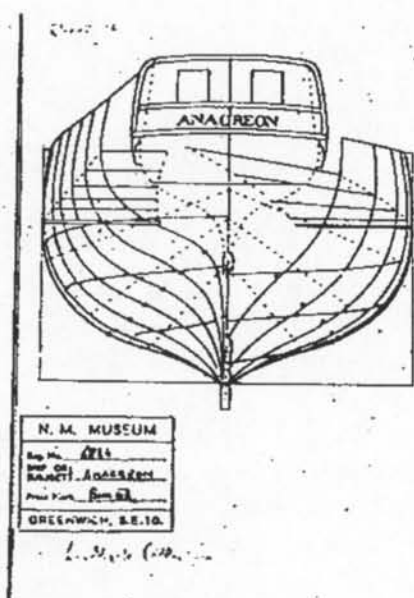

DE SCHIPBREUK VAN HET KAPERSCHIP "ANACRÉON" 1807

door Ignace G CAMERLINCK

Op het einde van de 18de eeuw werden door de Franse bezettingsmacht voorraden voedsel, klederen en andere koopwaren opgeëist bij de plaatselijke handelaars. Wie protesteerde kreeg er nog een boete bij. Dit gebeurde niet alleen in Oostende maar in gans bezet Vlaanderen. Ook het roven en de plunderingen van de Vlaamse kunstschaten en de bronzen klokken gingen onverminderd voort. Maar alsof dit nog niet genoeg was, werden ook mensen opgevorderd en dit niet alleen voor de Franse landlegers.

Zo was het in 1799 de beurt aan de zeelieden.

Alle zeelieden tussen de 18 en 50 jaar oud moesten zich laten inschrijven bij de "Commissaire de Marine" in Oostende. Ook de besturen van andere kustgemeenten werden verplicht lijsten op te stellen met de namen van zeelieden die ter beschikking van de Franse autoriteiten werden gehouden voor inschepping op hun oorlogsschepen. Wie niet gewillig was werd met geweld ingescheept. Dit gebeurde allemaal in naam van de "Liberté" en "Égalité" !

Zo was onze voorvader, Jacobus Joannes Antonius Camerlinck, zeeman van beroep, ingeschreven in de "Inscription Maritime" te Duinkerke in "folio 12 numéro 58" als "matelot-pilote". Jacobus was geboren in Oostende op 26 januari 1764 als eerste kind uit het huwelijk van Joannes Josephus Camerlinck (°Oostende 1729), timmerman, en Maria Anna Vercruysse (°Oudenburg 1730).

In 1788 was Jacobus als 24-jarige gehuwd te Zerkegem met de 22-jarige Joanna Theresia Vandepitte. Ze woonden in Bredene nabij de sluis Slijkens waar tussen 1789 en 1803 hun 7 kinderen geboren werden. In februari 1807 was Jacobus aangemonsterd als "matelot" op het Franse kaperschip "Anacréon".

Vier kaperschepen waren in de haven van Duinkerke uitgereed "pour aller en course contre les ennemis de l'État", dit wil zeggen dat de bemanningen aan boord waren met proviand en munitie en klaar om af te varen.

Deze vier schepen waren de :

“Anacréon”, een schoenerbrik van 150t, 16 kanonnen, 85 man, Kapitein Jean Judoc Vanvlieme

“Glaneur”, een logger met 16 kanonnen, Kapitein Léonard-Louis Merlière

“Décidé”, 50t, 14 kanonnen, 50 man, Kapitein Gaspard Malo

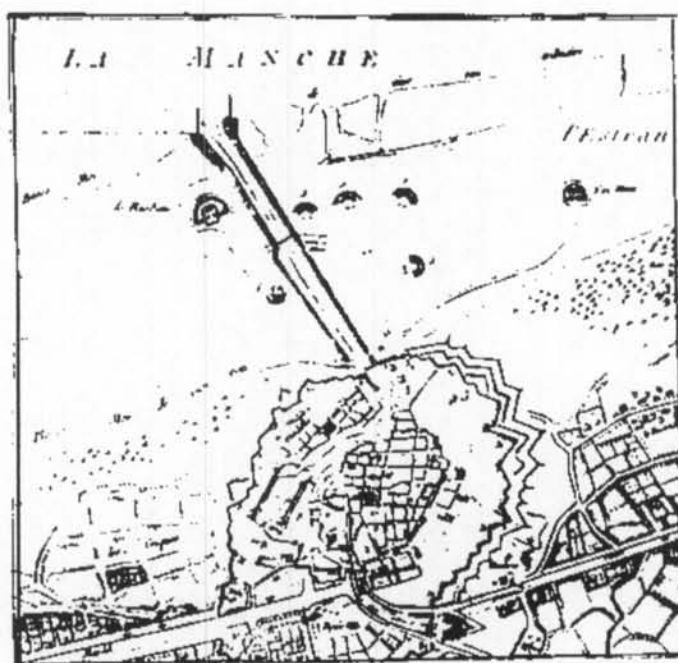
“Revanche”, Kapitein J.B. Corenwynder.

Enkele zeemijlen ten westen van Duinkerke lagen drie Engelse fregatten te wachten om de Franse schepen aan te vallen bij het uitvaren. De weergoden zouden er echter anders over beslissen.

De “Anacréon” verliet op 17 februari 1807 de haven en ging ten anker op de rede van Duinkerke als voorpost. De drie andere kaperschepen bleven in de haven wachten op orders. Het weer veranderde zeer snel en ontwikkelde zich tot een zware storm uit noordelijke sector

Als ervaren zeevaarders hadden de Engelsen hun fregatten tijdig onder beschutting van de Engelse zuidkust geplaatst. De beschrijving van de storm door ooggetuigen varieerde van “bourrasque” tot “une tempête affreuse” en “ouragan”. In de stad Duinkerke werd veel schade aangericht, stenen en puin lagen in de straten en zelfs het dak van “La salle de spectacle” waaide weg. Ook langs de vlaamse kust woedde de storm, de dijken in Oostende spoelden weg en de stad werd overstroomd. Er vielen dodelijke slachtoffers en het Franse munitiedepot op het Hazegras liep onder water.

De bemanning van de “Anacréon” zou een verschrikkelijke nacht en voormiddag van de 18de Februari 1807 meemaken. Het weer werd zo slecht dat alles moest gedaan worden om het schip in zijn positie te houden, de masten werden afgekapt, de kanonnen werden over boord geworpen? Maar het mocht niet baten, de ankerkabels braken door en het schip dreef naar de kust.

FORT RISBAN-DUINKERKE-1801

Een boot werd uitgezet en een dertigtal bemanningsleden verlieten het schip, dit tegen de instructies van de officieren in. Deze boot kapseisde op korte afstand van de “Anacréon” en alle inzittenden verdronken.

Omstreeks 10 uur in de morgen strandde het schip tegenover het fort "Risban" (vis-à-vis le fort Risban) juist ten westen van de haven van Duinkerke. Het schip brak in stukken (brisé en mil pièces) en de bemanning, 80 a 90 man, verdrong op een tiental na. Zeven van deze tien werden op het droge gebracht en gered door de bewaker van het fort Risban, de genaamde Bonjut met enkele helpers. Een drietal kon al zwemmend het strand bereiken, nl. G. Vaillant (Capitaine d'armes), J.P.F. Vandenbossche (Commis aux vivres) en A.F. Renier (voilier). De kapitein J.J. Vanvlieme overleefde ook de ramp en werd in 1808 kapitein op de corsaire-cutter "La Revanche" die te Antwerpen uitgereed werd door de Duinkerke reder Charles Torris. Bij de slachtoffers van de bemanning waren ook twee Oostendenaars en een Ieperling, nl.

* Jacobus Joannes Antonius Camerlinck, matelot, 43 jaar, geboren in Oostende en woonachtig te Bredene.

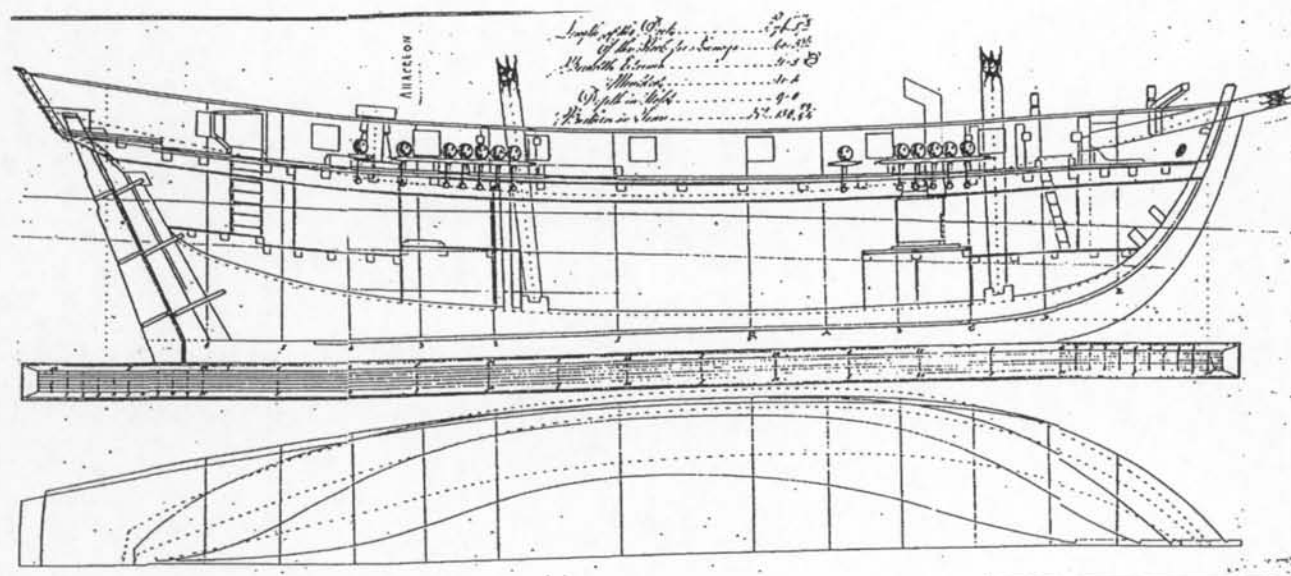
* Jacques Jean Deconinck, matelot, 22 jaar, van Oostende

* Pierre Charles Spinnewijn, matelot, 40 jaar, geboren in Ieper maar woonachtig in Oostende.

In Bredene bleef Joanna Theresia Vandepitte, als weduwe achter met zes overlevende kinderen, 17-13-10-7-5 en 3 jaar oud. De 7-jarige zoon, Guillielmus, geboren te Bredene op 31 oktober 1799, werd onze volgende voorvader. De "Extrait Mortuaire" van Jacobus J.A. Camerlinck, opgesteld door de "Commissaire de Marine" van Duinkerke, werd naar Bredene opgestuurd in 1810 waar het in de Registers van de Burgerlijke stand werd ingeschreven op 1 januari 1811.

Brig "Anacreon" french privateer (brick, bâtiment corsaire français 1798-1807

	ft.	inch.	
Length of the deck	76	5 ½	= 23,30 m
of the deck for stowage	60	5 ½	
Breadth extreme	21	8	= 6,60 m
moulded	21	4	
Depth in hold	9	0	
Burthen in tons	N° 150		

Bron: 1) National Maritime Museum, Greenwich, Reg. N° 6844/Ship or subject: ANACREON/Press Mark = Box 53.

2) "Les derniers corsaires" par Henri Malo. Brick "ANACREON" – 136 t – 16 canons – 80 à 90 hommes.

Bij de drie volgende generaties na Jacobus waren geen zeemannen. Zijn zoon, kleinzoon en achterkleinzoon werkten bij "den Ijzeren Weg van den staat" .....

But that's another story !

In 1807 werden aan Franse zijde slechts 9 kaperschepen uitgereed. De Engelse fregatten en hun geallieerden hadden sedert 1800 met succes de West-europese havens geblokkeerd en de kapervaart klein gekregen.

De kapervaart werd afgeschaft na een overeenkomst tussen Engeland en Frankrijk in 1814 en 1815.

Op de plaats van het fort "Risban" werd later, met de uitbreiding van de haven van Duinkerke, een nieuwe vuurtoren gebouwd die de vlaamse naam "De Leughenaere" heeft.

Ign. Camerlinck, Ktlo/Lic.NW (° Oostende 1928)

Carolina Camerlinck BA, (° Oostende 1964, 200 j. na Jacobus)

Bronnen:

1. National Maritime Museum, Greenwich.
2. Registers Burgerlijke. Stand, Gemeente Bredene.
3. VVF-Oostende en J. Verhaeghe, in "Ostendiana, dl. V" 1986.
4. Archives Municipales de Dunkerque - Actes de décès. An 1807: nos.210 - 214 - 323-
Deze overlijdensakten bevatten uitgebreide verklaringen van drie overlevenden van de bemanning van de "Anacréon".
5. Henri Malo: "Les derniers Corsaires, Dunkerque 1715-1815", Paris 1925.
6. E.J. Baels: "Oostende onder het franse bewind" (Oostende, 1982)..
7. M. Vanhamme en J.Delporte: "Ostende, d'un village de pêcheurs à la Reine des Plages", 1982.
8. N. Gallois: "Les Corsaires Français sous la République et l'Empire", Le Mans 1847.
9. Roger Verceel: "Visages de Corsaires", Paris.
10. "Anacréon" = de naam van een Griekse dichter (540 j. vóór Christus), bijgenaamd "De grijsaard van Theos".